

SCHOOLBLAD van het ST WERENFRIDUSLYCEUM
te HOORN onder redactie van C. v. Kleef,
Tr.v.d.Vlugt, V. Dekker, W. Smit, W. Lippits
J.P.v.d. Knaap en drs. E.J. Koning.

Vierde jaargang, tweede aflevering.
21 November 1951.

Abonnementsprijs f. 0.75 p.j.

IN HET KRIJGT

In het krijt treden over l o o n ?

Wel, het onderwerp is interessant en...actueel genoeg om er over te schrijven en aan stof zal het vast niet ontbreken. Na de uiteenzetting van Jan Piet in het vorig nummer heb ik gedacht:

1. Van het principe loon naar behoefte mag niet worden afgeweken. Voor het verrichte werk dient de arbeider een loon te ontvangen waarmee hij volgens staat en stand kan leven. Gaat de arbeider vrijwillig harder werken, wel, dan verdient hij zeker een extra premie of hoe men dit noemen wil.
2. De werkgever behoort zich aan de regel te houden: het loon naar behoefte moet gehandhaafd blijven, of het zijn onderneming goed gaat of niet. Hij moet de middenweg bewandelen. Maakt hij goede winst, dan moet ie zelf weten of hij al dan niet premies of iets dergelijks wil geven. Een goed werkgever zal dit zeker doen. Gaan de zaken slecht, dan zal de arbeider wel zijn loon naar behoefte ontvangen maar zijn premies missen. Dat verlies zal hem er toe brengen te proberen de productie te verhogen en zijn inkomen te vermeerderen. Dan zal ook de zaak er wel door varen. Maar de arbeider volkomen laten delen in de winst? Dat zou de hele onderneming een rood tintje geven! Misschien is dit een van de vele meningen die over dit onderwerp bestaan en waar toch nog geen oplossing voor gevonden schijnt te zijn. WIM LIPPITS.

Beste Jan Piet, Ik ben 't geheel met je eens.

'n Ongeschoolde arbeider moet minder verdienen dan 'n geschoolde: loon naar prestatie. 'n Huisvader met gezin heeft meer nodig dan 'n vrijgezel (kindertoeslag!).

In de practijk worden deze 2 principes gecombineerd. En nu je "grimmige" vraag: wanneer de arbeider deelt in de winst, is het dan niet rechtvaardig dat hij ook deelt in 't verlies? Weet je wel, beste Jan Piet, dat er zo iets bestaat als de P(ubliekrechtelijke) B(edrijfsorganisatie)? (Wat 'n naam!) Daarbij hebben de werkgevers MEET de werknemers zeggingschap in het bedrijf en is het mogelijk tot een zodanige verdeling van de winst en vorming van reserves te komen, dat meten met twee maten niet nodig zal blijken te zijn.

Je tegenligger ANTON VIS

"Bij een rechtvaardige loonsbepaling moet met meerdere factoren gerekend worden" (Enc. Rerum Novarum).

"Op de eerste plaats behoort aan de werkman een loon uitgekeerd te worden, toereikend voor zijn onderhoud en dat van zijn gezin". (Enc. Quadragesimo Anno).

"Ook met de onderneming... moet bij de loonsbepaling rekening worden gehouden. "Tenslotte moet bij de loonsbepaling gerekend worden met het algemeen economisch welzijn".

"Toch achten wij het raadzamer dat het looncontract verzacht worde door elementen uit het maatschapscontract. Daardoor krijgen de werklieden en het overige personeel aandeel in de eigendom of het beheer, of delen enigermate in de behaalde winst". (Enc. Quadragesimo Anno). RED.

LYCEUMJOURNAAL

Op Maandag 8 Oct. was er weer een lezing van de heer Ivang. Een lezing, ja, maar zo geleerd was 't niet. Allen die interesse voor vogels hebben, waren natuurlijk present. (Wij dachten al: nu valt algebra uit, nee hoor, 't was er na!).

De verhandeling was ontzettend aardig. Mijnheer Ivang vertoonde ook lichtbeelden. De platen had hij zelf getekend. Wat kon hij vertellen over de gewoonten van die dieren enz. Leuk dat twee vogels, die gaan paren, elkaar bij de snavel pakken en een 30 cm. vooruitlopen bij wijze van felicitatie! Jammer dat er zoveel eieren verloren gaan omdat andere vogels ze kapot pikken of kwajongens de nesten uithalen. Eén ding staat vast: wie een dierenvriend is, zal geen nest uithalen, ook niet dat van een kieviet!

VERA DEKKER.

17 OCTOBER 's RECTORS VERJAARDAG !

Eindelijk is de dag gekomen,
Onze rector nu verjaart,
Daar hoeft men niet over bomen:
ja, dat is wel feesten waard!
Na een uur lang voor hem bidden
In een gezongen Heil'ge Mis,
Gaan we eerst ons hart versterken,
Daar dit heus wel nodig is.
Want we moeten op de planken
Eren hem voor heel de school
Met voordracht, zang, spel dans en klanken
Van piano en viool.
De Stedemaagd en Werenfridus
Brengen 't eerst hun huld'betoon;
Prijzen Hoorn en lyceum
Voorzeggen haar een toekomst schoon.
Daarna kunnen we genieten
Van piano en van zang,
Declamaties (Duits en Engels)
Alles gaat zo stil zijn gang.
'n Achtstal meisjes, allen Schotten,
Doen voor ons een leuke dans.
Een paar jongens doen ons luisteren
Naar twee liedjes in het Frans.
'n Aardig groepje boerenpaartjes
Voeren nu een reidans uit.
Ieder vindt ze even grappig
Van 't begin tot 't besluit.
Namens leraren en pupillen
Wordt de "baas" gefeliciteerd
En de hoop wordt uitgesproken,
Dat "hij" nog lang de school regeert.
Eind'lijk gaan we dan besluiten
Met een knal en luizig spel:
"Een eeuw achter" luidt de titel,
't Gaat over een modern vlot stel.
Met élan gaan die door 't leven
Of met vaart nu alle twee.

d'Ouders echter blijven achter;
Kennen ernst nog, alle twee.
'n Knal toneelstuk, knal gespeeld ook.
Heus, de hele zaal genoot.
De Rector kwam een ieder danken
Voor 't feest dat men hem bood
En met 't cadeau: 'n mooie hamer
Gaf hij tot besluit een p.....ang.
'k Hoop dat zo'n feest vaak herhaald wordt
En dat de Rector leve lang !

TRUDY VAN DE VLUGT

DE VRAGENBUS

Vraag: Wie heeft er nog iets te vragen ?

Antwoord: Geen antwoord!

Vraag: Vindt U dit een goed antwoord ?

Antwoord: Nee, een beter antwoord is:

vragen te stellen!

A...(sksksksk..rinkeldeking)..TOOM (boem..pang...rrrrr)

KRACHT.

Zoals we braaf op school leren, bestaat stof uit moleculen en deze zijn weer opgebouwd uit 2 of meer atomen. Het woord atoom betekent eigenlijk alleen maar: vatbaar voor deling. Dat wisten de oude Grieken ons voor onze neus te draaien, maar men heeft allang bewezen dat ze ongelijk hebben. Met veel moeite is men er in geslaagd het atoompje nog weer eens te verdelen in een centraal kerntje en daaromheen wentelende electroontjes, neutroontjes: Als je geen H.B.S.'er bent, zullen je oren wel tuiten, denk ik! En nu denken jullie zeker dat..nee hoor, die electronen en neutronen, die kunnen niet meer worden gesplitst. Ieder die een beetje Latijn of Grieks kent, weet dat pro: voor of met en neuter zonder betekent. Dat slaat hier op de elektrische lading van de deeltjes. Neutronen hebben dus geen elektrische lading, protonen (centrale kernen) wèl! Hoe splijten we nu zo'n centrale kern? Want dat is het hele geheim van de atoomsplijting. Maar vlucht s.v.p. niet naar Rusland ALS je 't weet! Welnu, men neme een uraan- of plutoonkern (te verkrijgen bij een zeker soort drogist) en beginnen deze kern te beschieten met neutronen. Heb je geluk en raak je de kern, dan splijt deze uiteen in twee helften. Wanneer we nu deze helften

weer aan elkaar plakken dan geschiedt dat met een geweldige energie. De wederhelften vinden elkaar met een geweldige explosie! De atoombom bestaat nu uit zulke helften die met een afzonderlijke lading weer tegen elkaar worden geplakt. En dan....berg je maar! Dat is dus de atoombom!

Neem je voor de aardigheid, zullen we maar zeggen, nu eens een andere stof: waterstof, dan krijg je de superatoombom, die super explodeert omdat de ontstekings temperatuur enige duizende graden super d.i. hoger ligt. Hij is goedkoper en.... maakt twee maal zoveel meer stuk! De atoomenergie kan echter ook voor de mens van groot nut worden gemaakt bv. in de geneeskunde, en in de energiebedrijven. Bij de kankerbestrijding moet men het nog stellen met radium dat verschrikkelijk kostbaar is. Dank zij de atoomsplitsing-kunst wordt het radium reeds gewonnen uit de (goedkopere) uraanertsen.

En wat de toepassing in de industrieën betreft...als men alle energie, opgesloten in een stukje steenkool kleiner dan een erwte, er uit weet te splitsen, dan kan men er de Queen Mary mee de oceaan over en weer laten varen. Met een kilo steenkool zou men de hele Verenigde Staten kunnen voorzien van energie voor alle fabrieken, treinen, schepen, elektrische centrales enz. Met waterstof zou deze schone proef echter niet lukken.

Helaas, voorlopig valt er niet te denken aan erwten en kilo's. Atoombommen en waterstof is al wat de klok slaat. Maar wat zal de toekomst ons brengen...en leren? WIM SMIT.

PIUK VAN POEZIE

(Vertalingen door EJK van vertalingen van oosterse gedichten)

HERFSTAVOND

Buiten vóór m'n deur
golven, als de avond daalt,
de aren op het rijstveld
en over de ronde schelp
van het dak
váárt de herfstwind.....

Japan

700 H.Chr.

HET LOT DER Korrels in het voorjaar;
KNECHTEN aren in de herfst;
zo zaaien wij
en maaien wij

en vullen andermans schuren
en komen van honger om!
 China
 1000 n.Chr.

DE VREEMDELING
 IN DE HERBERG

Zilv'ren maanlicht
 om mijn herbergbed
 kalkt vloer en muren wit.
 Wordt het winter ?
 Ik staar naar de maan;
 ik staar naar de grond
 en denk aan mijn vaderland.....

Litaïpe
 750 n.Chr.

REGENLIEDJE

Wat geur
 jij zoet, wanneer
 kleurige hij zich buigt
 bloesem over jou
 van de perzik, en je besproeit
 jij die met zijn tranen.
 de regen troost,

China
 700 n.Chr.

NACHTLIEDJE

Als een slepende staart
 ener fasant
 strijkt langs de machtige bergen
 de lange nacht.-
 Ik moet nu slapen.

Japan
 700 n.Chr.

DE VLINDER

Een vallend bloesemblad
 Keert terug tot haar tak
 - Ah, 't is 'n vlinder !

Matsoeo Basho
 1650 n.Chr.

MANENACHT

Wandelt de maan als 'n witte flamingo,
 blinkend in zilveren pracht,
 langs de klare heldere vijver des hemels
 wandelt de maan door de nacht.

Nergens vertroebelt een wolkje de lucht; de hemel is goddelijk rein.
 De sterren verstuiven door gans 't heelal als bloemen heur blin-
 kende schijn.

Indie
 8 00 n.Chr.